

Novellguide

© Sabine Mickelsson | www.sabinemickelsson.com

En komprimerad guide där du får konkreta tips kring hur du skriver en novell, oavsett genre.

Rent praktiskt

Jag heter Sabine Mickelsson och är författare, diplomerad coach och skrivarkursledare. Vill du veta mer om de noveller jag fått publicerade, så hittar du dem [här](#) (antologier) och [här](#) (tidningsnoveller).

Det här materialet är en sammanställning av sådant jag lärt mig under min skrivande resa. Du får använda guiden för privat bruk, men får inte dela den vidare till andra.

Frågor? Mejla mig: authorsabinem@gmail.com eller kontakta mig via www.sabinemickelsson.com.

Vad är en novell?

Låt oss börja från början. Vad är en novell? Enkelt uttryckt är det en kort prosaberättelse som kan variera rätt mycket vad gäller längd. Kikar vi närmare på just längd kan det se ut så här:

Flash fiction: 2 000 ord eller mindre (1 000 ord eller mindre enligt vissa definitioner)

Novell: 2 000–7 500 ord (ibland 1 000–7 000 ord)

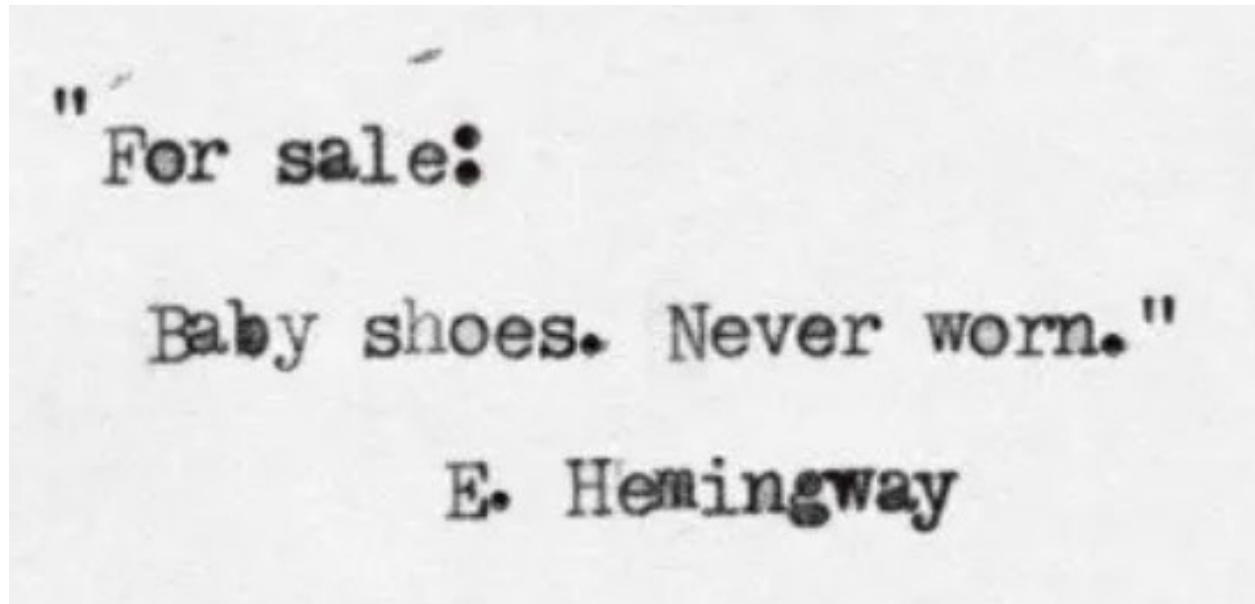
Långnovell (novelette): 7 500–17 500 ord (ibland 7 000–20 000 ord)

Kortroman (novella): 17 500–60 000 ord (eller 20 000–50 000 ord beroende på definition)

Roman: 60 000 ord eller mer (vissa sätter gränsen vid 50 000 ord, här finns också ett övre tak där somliga säger max 110 000 ord, andra max 200 000 ord. Mer än så och berättelsen förvandlas till en episk roman, vanlig ex. inom fantastiken)

Som du märker är gränserna flytande och kan ses som riktgivande. Har du för avsikt att skicka din novelltext till en veckotidning, gäller veckotidningens gränser (ofta kring 1 600 ord eller så att det ryms på ett uppslag). Vill du i stället delta i en novelltävling hittar du sannolikt maxantalet ord (eller tecken) listade bland tävlingsreglerna. Hur många ord eller tecken din text är kan du ta reda på, om du använder Word, genom att markera texten som helhet och söka i nedre balken efter ”xxx av xxx ord” och klicka där. Då får du upp en ruta som heter ”räkna ord”, som sammanfattar hur många tecken (med blanksteg) eller ord du använt.

Kuriosa: ett av historiens mest kända exempel på flash fiction – och hur du som författare, när ordmängden är begränsad, är tvungen välja bland orden för att förmedla rätt känsla – är följande text tillskriven Ernest Hemingway. Ungefärlig översättning: ”Till salu: Babyskor. Aldrig använda.”

Bild: Just Write!

Novellens innehåll

Här kommer vi kort att bekanta oss med novellens innehåll som till mångt och mycket påminner om romanens, men med vissa begränsningar (och en hel del möjligheter).

Titel

Det är viktigt att din novell har en intresseväckande titel som speglar innehållet, särskilt om du avser att skicka in din text till en tävling eller tidning. Kanske är titeln det första som kommer till dig och hjälper till att skapa själva grunden för berättelsen? Kanske är det tomt i skallen? Ingen fara, du kan alltid jobba med en s.k. arbetstitel och ändra den när texten väl är klar och du har en helhetsbild.

Tema

Din novell blir starkare om du väljer ett tema. Ställ dig frågan, vilken är novellens kärna? Vad brinner du själv för? Vill du skriva om sorg, ensamhet, eller kanske någon form av orättvisa? En berättelse kan också ha ett positivt tema, exempelvis hopp, mod eller kärleken övervinner allt, men kom ihåg konflikten (mer om den i nästa stycke).

Konflikt

Konflikten är berättelsens motor. Det *måste* finnas en konflikt för att suga tag i läsaren. En konflikt kan vara dramatisk: krig, sjukdom, död och brustna hjärtan. Men den kan också vara mer vardaglig: en felparkering eller att det är slut på kaffe. Poängen är att det måste finnas något som skaver i texten, ett problem som din huvudkaraktär ska lösa.

Tips! Efter att du valt ett tema är det dags att bena ut konflikten och knyta den till temat. Vi tar ensamhet (tema) som exempel. Mildred står beredd att fira sin 50-årsdag tillsammans med familj och vänner och allt ter sig utåt fantastiskt, men inombords rasar tomhetskänslan. Konflikten här blir Mildreds upplevda ensamhet, något omgivningen inte kan förstå eftersom hon till synes har så många nära och kära omkring sig.

Berättelsens struktur

Dags att strukturera upp berättelsen! Enkelt uttryckt behöver din novell ha början, mitt och slut. Dessutom får gärna konflikten stegras under handlingens gång.

Början. Eftersom novellen har färre sidor än en roman är det viktigt att du börjar där det bränns, något som ofta kallas *in medias res*. Läsaren kastas rätt in i berättelsen, där hen får bekanta sig med huvudkaraktären och konflikten. Steg för steg fördjupas handlingen och trappas upp, konflikten blir tydligare och eventuella motståndare visar sig.

Mitten. Det är vanligt att mitten innebär en slags vändpunkt för berättelsen. Huvudkaraktären försöker kanske lösa konflikten, men misslyckas, får kanske insikt varför hen misslyckades och försöker igen. Allt detta leder mot ett klimax.

Klimax. Klimax är egentligen en del av slutet och innebär att handlingen ställs på sin spets och konflikten når sin höjdpunkt. Här avgörs kriget, kärleksparet får varandra och mördaren blir demaskerad.

Slutet. Ett slut kan vara lyckligt, olyckligt eller öppet. Vi surfar på efterdyningarna av klimax och knyter ihop lösa trådar.

Mer om berättarteknik, ex. hur du jobbar med den dramatiska kurvan, i *Skrivarkurs 1* och *2*.

Tips! Novellen har, som vi redan konstaterat, liten ”yta” jämfört med romanen. Det här innebär att handlingen gärna får hålla sig till endast ett huvudspår (jämför med romanen som kan göra avstickare). Varje litet stycke bör föra handlingen vidare. Detta betyder inte nödvändigtvis att allt måste ske i ett rasande tempo, tvärtom kan det vara rätt skönt med några andningspauser, men det är bra att vara medveten om den begränsade ytan. Se till att vartenda ord har betydelse.

Bild: Stock Adobe

Tips! Kommer du ihåg Mildred som skulle fira sin 50-årsdag? Om vi strukturerar hennes berättelse får vi kanske en början där Mildred dekorerar kvällens tårta och gör sitt bästa att kväva gråten så att inte familjen ska höra. Här dyker vi direkt in i handlingen, förstår att Mildred är huvudpersonen och anar konflikten via hennes agerande (samt eventuella tankar). Därefter trappas historien upp, Mildreds ensamhet blir allt tydligare liksom det faktum att alla omkring henne är totalt omedvetna om vad som pågår inom henne (ensamheten kan botten i olika saker: obearbetade händelser från barndomen, missförstånd, oförmåga att dela med sig av sina ”misslyckanden” exempelvis att hon döljer det faktum att hon fått sparken, ett behov av att visa sig stark för andra etc.). Mildred försöker kanske avslöja det som tynger henne, men misslyckas. Allting eskalerar tills festen exploderar i ett klimax där Mildreds ensamhet blir uppdagad och hon hittar någon typ av lösning (slutet närmar sig och vi knyter ihop berättelsen, författaren väljer själv om slutet blir lyckligt, olyckligt eller öppet).

Karaktärer

En novell har ofta färre karaktärer än en längre text. Fundera över vilka som är oundgängliga för berättelsen och vilka du kan stryka, alternativt slå ihop.

Huvudkaraktären (protagonisten, hjälten eller hjältninnan) är din viktigaste karaktär. Hen möter motgångar, hittar verktyg och deltar aktivt i att lösa konflikten.

Motståndaren (antagonisten, skurken) står i vägen för din huvudkaraktär. Det kan vara en ondskefull stridsherre, men lika gärna en trångsynt partner som inte förstår varför din huvudkaraktär vill byta jobb eller vidareutbilda sig.

Bikaraktärer är sådana som bidrar till berättelsen, stöttar huvudkaraktären eller lägger ut hinder på vägen. I en novell kan du med fördel minska på antalet bikaraktärer.

Jag vill också kort nämna något om **karaktärsperspektiv**. I en roman händer det att berättelsen utspelar sig ur flera perspektiv, dvs. vi får följa handlingen genom olika karaktärs ögon. Det här skulle jag inte rekommendera för en novell. På grund av den begränsade ytan är det oftast bättre att fokusera på huvudkaraktären och låta berättelsen veckla ut sig via hans upplevelser (för många karaktärsperspektiv och novellen blir lätt spretig).

Miljö

En novell ska självklart innehålla miljö, hur mycket eller lite bestämmer du själv beroende på din berättarstil. Men kom ihåg att sätta scenen både i novellens inledning och varje gång vi går in i ett nytt ”rum” (byter miljö). Det behöver inte vara någon lång utläggning, utan räcker med ett par rader eller några väl valda detaljer så att läsaren kan föreställa sig scenen. Här kan du också jobba med andra sinnesintryck än synen, så som hörsel, luktsinne, känsel och smak.

Kort om tid

En novell utspelar sig ofta under rätt kort tid, kanske några timmar eller dagar, i vissa fall månader (exempelvis om du skriver på en långnovell). Självklart väljer du själv hur du gör, men det kan vara bra att tänka på tiden. I exemplet med Mildred jobbar vi med ett par timmar, från det att hon förbereder festen till dess att firandet exploderar.

Exempel på hur du kan jobba med tid inom olika genrer:

Historisk novell. I stället för att sammanfatta hela kriget, dyk rätt ner i vad som kommer visa sig vara den kritiska dagen eller timmen och jobba med en snävare konflikt, en mindre (men kanske avgörande) händelse.

Deckare eller spänning. Här hinner du kanske inte nysta upp en seriemördares karriär. Däremot kan du ex. jobba med en sluten miljö, ett låst rum, och grotta ner dig i hur de instängda personerna reagerar på en viss, specifik händelse. (Det här fungerar också i ett romankoncept, med den skillnaden att romanen har tid att göra utveckling och djupdyka i det som sker.)

Romance. På ett fåtal sidor känns det inte särskilt trovärdigt att dina karaktärer träffas, blir kära, kysser varandra, blir åtskilda, återförenas, ligger med varandra, gifter sig och får barn. I stället är det kanske bättre att jobba med deras första möte, en eventuell konflikt som uppstår och låta kyssen bli den stora finalen (eller att de bekräftar kärleken till varandra, ifall du inte vill skriva om kyssar).

Fantasy. Här finns ingen tid att tveka inför och slutligen axla uppdraget, samla ihop ett gäng stridsglada kompisar, vandra tvärs över världskartan och slåss mot den ondskefulle fienden.

Däremot kan du fånga upp något viktigt som sker ex. en specifik dag i vår hjältes eller hjältingnas liv. Här vill jag lyfta min egen karaktär Danja, mötet med Jako som förändrar allt och det avgörande beslut Danja blir tvungen att ta inom loppet av ett dygn (*Landet bortom snö och sorg*, antologin *Jul igen*).

Skräck. Samma tips gäller även här, fokusera på en särskild händelse, eller en känsla du vill åt. Det finns knappast utrymme att upptäcka ett virus som långsamt tar över planeten, försöka övertyga omvärlden om hotet, slåss mot en armé av zombies, förlora kamrater i strid och få hjärnan uppäten (alternativt undkomma). Hur skulle det vara om du valde att jobba med en helg eller rentav bara en kväll, där läsaren får lära känna huvudkaraktären och faran medan du som författare maxar spänningen tills den slutligen når sin klimax? Faran kan också vara ogripbar, mörker och skuggor, själva rädslan. Och den kan du skriva upp så mycket det bara går.

Observera att det här är exempel. Det är din text och du väljer själv hur du vill jobba med den.

Bara begränsningar?

Vi har pratat rätt mycket om att avgränsa tid och rum, klippa ner antalet karaktärer och tajta till berättelsen. Men det som verkar begränsande kan i själva verket bli en möjlighet! Snäva ramar utmanar vår kreativitet. Dessutom är novellformatet en utmärkt möjlighet att leka. Du kan nosa på främmande genres, pröva olika sätt att uttrycka dig eller sporra dig själv att skriva för nya målgrupper. Kanske brukar du skriva i ett visst tempus, exempelvis preteritum (dåtid: hen gjorde, hen gick, hen såg)? Hur skulle det vara om du provade att skriva i presens (nutid: hen gör, hen går, hen ser)? Eller tänk om du skulle ta och testa ett nytt berättarperspektiv? Ifall du alltid skriver i ett tredjepersonsperspektiv (han, hon, hen), kanske vill du pröva på att skriva ur ett förstapersonsperspektiv (jag)? (Men försök att inte blanda berättarperspektiv i en och samma novell. Välj ett, till exempel ”jag gör”, och håll dig till det.)

Redigeringstips

Innan du skickar in din novell till en tävling, tidning, eller kanske rentav ett förlag, se till att texten är så finputsad som möjligt. Läs igenom den flera varv och låt berättelsen vila mellan varven. Du kan också bjuda in en eller flera testläsare att ge sin respons.

Checklista

- Har du en intresseväckande titel?
- Vilket tema har du valt?
- Vilken är berättelsens kärna (konflikten)?
- Har du början, mitt, klimax och slut?
- För du konsekvent handlingen framåt?
- Knyter du ihop lösa trådar?
- Har du en tydlig huvudkaraktär?
- Hur påverkar konflikten huvudkaraktären och hur hittar hen en lösning?

- Har du ett tydligt motstånd, ex. en antagonist som motverkar din huvudkaraktär eller något som skapar hinder på vägen för huvudkaraktären?
- Innehåller din text miljöbeskrivningar?
- Innehåller din text sinnesintryck (syn, hörsel, känsel, smak, lukter, dofter)?
- Hur jobbar du med tid?
- Använder du konsekvent samma berättarperspektiv (exempelvis han, hon, hen alt. jag)?
- Har du varierat språket (ex. att inte fem meningar i rad börjar med ordet "han")?
- Har du stavat rätt, finns det grammatikfel, saknas det skiljetecken (skiljetecken är exempelvis kommatecken och punkt)?
- Har du delat in texten i stycken och gjort den läsvänlig?
- **Bonus!** Vi har inte talat särskilt mycket om dialog i den här guiden (mer om hur du skriver dialog i *Skrivarkurs 1* och *Skrivarkurs 2*), men hur flyter pratet?

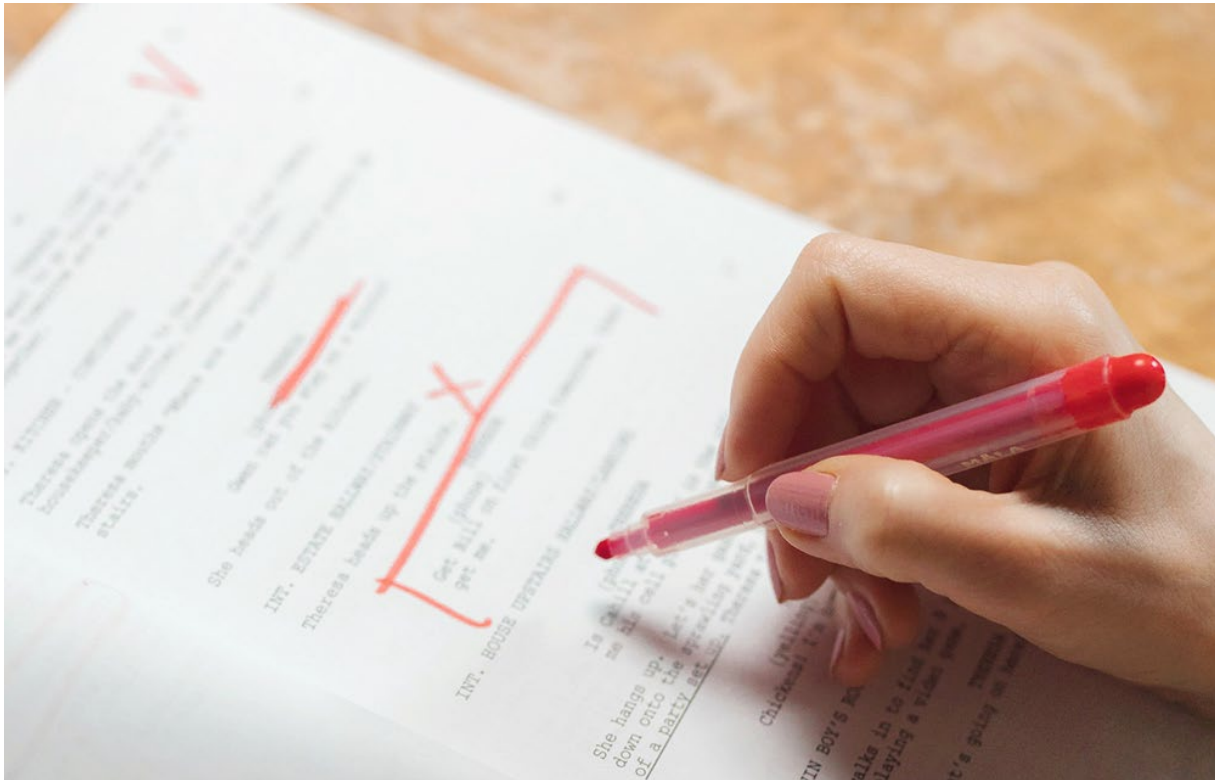

Bild: Pexels

Övriga tips

Är ditt mål att delta i olika novelltävlingar? Då vill jag tipsa om att göra en webbsökning ex. på "novelltävling + aktuellt årtal". Jag länkar också till en fin sida ([här](#)) som brukar lista diverse tävlingar, men eftersom länkar tenderar att bli föråldrade nämner jag också webbsökningstipset.

Men för att skriva en novell behöver du ju komma i gång med (eller upprätthålla) skrivandet. Här vill jag pusha för att ladda ner *Gratis skrivarkurs* via min kurssida. *Gratis skrivarkurs* är ett litet smakprov på *Skrivarkurs 1* och innehåller bland annat råd kring hur du håller skrivprocessen levande.

Avslutningsvis

Du är varmt välkommen att delta i någon av mina andra skrivarkurser, där vi bekantar oss mer ingående med själva skrivprocessen (mängder med material, fördjupad teori, fler konkreta verktyg och övningar) >> www.sabinemickelsson.com/kurser

Tack för att du laddade ner den här guiden!

Lycka till med ditt skrivande!

Källor:

Att skriva en deckare av Elizabeth George

Skriv på av Elizabeth George

Skriv, skriv, skriv av Jorun Modén

Skriv som ett proffs! av Lennart Guldbrandsson

Så lång är en novell av Berättarskolan

Tre enkla regler finns inte av Elisabet Norin